

8.10.2018

Kysymyksiä ja vastauksia viranomaisten tilikyselyistä

Mitkä viranomaiset saivat tilítietoja sähköisen kyselyjärjestelmän kautta?

Tietoja saivat Verohallinto, Tulli, ulosottoviranomaiset, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen viranomaiset (esimerkiksi Finanssivalvonta ja aluehallintovirasto), rahanpesun selvittelykeskus, poliisi, Rajavartiolaitos, Kela, Finanssivalvonta ja konkurssiasiamies.

Vastaava järjestelmä on jo käytössä esimerkiksi Verohallinnon ja eräiden suurimpien pankkien välillä.

Mihin oikeus saada tietoja perustuu?

Hallituksen esityksen taustalla on EU:n niin sanottu viides rahanpesudirektiivi, jossa säädetään viranomaisten oikeudesta saada sähköisesti tietoja pankkitileistä. Hallitus esittää mukaan myös esimerkiksi Kela.

Miksi Kela tulee mukaan järjestelmään?

Tarkoituksena on tehostaa etuuspäätösten käsittelyä. Hallitus ei esitä muutoksia Kelan oikeuteen saada tietoja kansalaisten tileistä.

Muuttuvatko viranomaisten valtuudet?

Hallitus ei esitä viranomaisten valtuuksien laajentamista nykyisestä. Kyse on digitalisoinnista: nykyään viranomaiset pyytävät tietoja esimerkiksi faksilla, mutta jatkossa tieto liikkuisi sähköisesti.

Miten varmistetaan, etteivät viranomaiset pyydä tietoja uteliaisuuttaan?

Kaikista kyselyistä jää jälki sekä viranomaisen että pankin järjestelmään. Viranomaisella pitää edelleen olla lakiin perustuva syy pyytää tietoja järjestelmästä. Jos syntyy epäilyjä väärinkäytöksistä, asia pystytään selvittämään lokitiedoista.

Saako kansalainen tiedon tilítietojensa pyytämisestä?

Kansalaisen oikeuksia suojaa EU:n yleinen tietosuojasetus ja tuleva kansallinen tietosuojalainsäädäntö. Kansalainen voi kysyä omalta pankiltaan tai viranomaisilta, onko hänen tietojensa pyydetty. Tietojensaanti-oikeutta saattavat kuitenkin rajoittaa kansalliset erityislait. Poliisi voi esimerkiksi joutua arvioimaan, vaarantaisiko tietojen antaminen rikostutkinnan. Joissain erityislaeissa säädetään mahdollisuudesta pyytää tietosuojavaltuutettua tarkastamaan tietojen käsittelyn lainmukaisuus.